

4. Чмутова В. П. Методические подходы к статистической оценке финансовых результатов деятельности предприятия / В. П. Чмутова // Вісник. – 2001. – № 1 (17). – С. 66–69.

5. Яріш П. М. Методи проведення аналізу фінансових результатів діяльності організацій / П. М. Яріш, Ю. В. Касьянова // Управління розвитком. – 2013. – № 4 (144). – С. 159–162.

Берега І. П., ст. гр. ФСГзмл-11
Спасів Н. Я., к.е.н., доцент

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА

Витрати підприємства, які воно несе у процесі виробничо-господарської діяльності, їх величина, склад і структура суттєво впливають на фінансові результати. Досить широке розповсюдження отримало твердження, що чим менші витрати, тим кращі фінансові результати діяльності конкретного підприємства. Але не завжди зменшення витрат дає змогу досягнути бажаних результатів. Величина витрат повинна бути не мінімальною, скоріше, оптимальною з урахуванням технічного та технологічного рівня виробництва.

В економічній літературі питанням, що стосуються формування та відшкодування витрат підприємства, приділяється багато уваги. Слід відмітити, що їх сутність трактується досить широко.

Їх визначають як виражені у грошовій формі витрати, пов'язані з виробництвом продукції, наданням послуг, виконанням робіт та їх реалізацією [1, с. 114]; зменшення активів (збільшення зобов'язань), що призводить до зменшення власного капіталу підприємства [2, с. 62]; сукупність витрат живої та уречевленої праці на виготовлення продукції [3, с. 143]; плату виробника за використанні ресурси (природні, трудові) та ефективність їх використання в процесі господарської діяльності [4, с. 118]. На основі проведеного дослідження можна зробити висновок про те, що витрати представляють виражену в грошовій формі величину витрат усіх видів ресурсів, які використовуються підприємством у процесі виробництва та реалізації продукції.

Питання оптимізації витрат повинні вирішуватися у процесі управління витратами підприємства як підсистеми загальної системи управління виробничо-господарською діяльністю підприємства. Підсистема управління витратами розглядається науковцями у різних аспектах. Так, Косинська О. характеризує задачу управління витратами як процес цілеспрямованого їх формування за видами, місцями і носіями та постійного контролю і стимулювання зниження їх рівня [5, с. 107]. В основі оптимізації витрат, на її думку, повинна лежати їх класифікація та організація контролю.

Досить часто у визначення сутності процесу управління витратами включаються всі аспекти управлінської діяльності на підприємстві. Наприклад, Колісник Г. характеризує управління витратами як систему цілеспрямованого впливу на склад, структуру і динаміку витрат та їх чинники на всіх етапах формування і розподілу витрат, що ґрунтується на використанні об'єктивних економічних законів і функцій менеджменту, задля підвищення ефективності діяльності підприємства на основі оптимізації рівня витрат, забезпечення його конкурентоспроможності на ринку та досягнення стратегічної мети і поточних завдань розвитку [6, с. 67].

Для визначення сутності управління витратами доцільно виходити із самої сутності процесу управління як окремого виду діяльності. У найбільш загальному вигляді управління підприємством представляє діяльність, спрямовану на забезпечення досягнення конкретних її результатів. І для цього координується робота окремих його підрозділів та персоналу, забезпечується врахування зовнішніх факторів, які впливають на його діяльність. Таким чином, управління витратами представляє процес впливу на формування їх оптимальної величини та забезпечення ефективного використання з метою відшкодування витрат і досягнення фінансових результатів діяльності.

В економічній літературі не сформовано єдиного підходу до сутності та змісту оптимізації витрат. Так, Омельченко О. виділяє напрямки оптимізації витрат, серед яких: удосконалення системи управління витратами; оптимізація витрат на оплату праці та підвищення продуктивності праці; удосконалення процесу закупівлі; організація відділу логістики; придбання нового або модернізація старого обладнання; вивчення причин браку; впровадження концепції ланцюга цінностей [7, с. 67]. Все це представляє собою окремі елементи управління витратами підприємства, у процесі здійснення яких реалізується принцип оптимізації витрат. Для оптимізації витрат, перш за все, необхідно вибрати критерій (показник), на основі якого буде оцінюватися ефективність процесу. Необхідно визначити фактори оптимізації витрат на виробництво та реалізацію продукції. Сюди може відноситися підвищення спеціалізації виробництва, вдосконалення управління процесом виробництва та реалізації продукції, покращення організації праці та ефективного використання робочого часу, зменшення величини витрат на управління тощо. При цьому доцільно оцінювати не тільки оптимізацію загальної величини витрат, але і їх питомої величини у розрахунку на одиницю продукції як у натуральному, так і вартісному вираженні.

Література

1. Володькіна М. В. Економіка промислового підприємства: навч. посіб. / М. В. Володькіна. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 194 с.
2. Економіка підприємства: підручник / За ред. С. Ф. Покропівного. – [Вид. 2-ге, перероб. та доп.]. – К.: КНЕУ, 2002. – 528 с.

3. Єщенко П. С. Сучасна економіка: навч. посіб. / П. С. Єщенко. – К.: Вища школа, 2005. – 325 с.

4. Шумило Ю. О. Уточнення теоретичної сутності категорії витрат в управлінні підприємством / Ю. О. Шумило // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 3. – С. 117–119.

5. Косинська О. В. Оптимізація витрат як засіб підвищення прибутковості підприємств [Електронний ресурс] / О. В. Косинська // Формування ринкових відносин в Україні. – 2011. – № 7 (122). – С. 106–110. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/frvu_2011_7_25.pdf.

6. Колісник Г. М. Складові системи управління витратами підприємницьких структур [Електронний ресурс] / Г. М. Колісник // Економічний вісник університету ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний ун-т ім. Г. Сковороди». – 2011. – Вип. 17/2. – С. 66–69. – Режим доступу: <http://www.uk.x-pdf.ru/5ekonomika/1711469-1-udk-65-336-kolisnik-kandidat-ekonomichnih-nauk-docent-kafedri-obliku-auditu-zakarpatskogo-derzhavnogo-universitetu.php>.

7. Омельченко О. С. Напрями оптимізації витрат в системі управління [Електронний ресурс] / О. С. Омельченко // Ефективна економіка. – 2016. – Вип. 4. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/>.

Бойчук І. М., ст. гр. ФСГзм-11
Кнейслер О. В., д.е.н., професор

ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ФІНАНСОВОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансовий капітал виступає одним із структурних елементів капіталу і відіграє значну роль у забезпеченні діяльності підприємств, формує передумови нарощування обсягів виробництва та зростання ринкової вартості підприємства. Розуміння природи фінансового капіталу та його властивостей забезпечує високу якість прийняття управлінських рішень при його формуванні та використанні.

Поняття фінансовий капітал є багатограним, відтак у сучасній економічній науці його розглядають з багатьох сторін, що обумовлено різними теоретичними моделями його побудови. При цьому дотепер немає єдиного підходу до трактування сутності фінансового капіталу та його характеристик.

Так, на думку Л. М. Алексеєнко, фінансовий капітал – це складна система взаємозв'язків потужних кредитно-фінансових установ та нефінансових корпорацій [1]. У даному визначенні фінансового капіталу не розкрито джерела його формування та не обґрунтовано, чому саме цей капітал формується в обмеженого виду установ і організацій.

Білоченко А. М. подає визначення фінансового капіталу як ринкової вартості усіх ресурсів, які залучаються суб'єктами господарювання з різних